

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Giltig från: 2025-12-03

Innehållsansvar: Andreas Engström, (anden9), Sjukhusfysiker

Giltig till: 2028-01-15

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Stellan Ahlström, (steah), Sjukhusdirektör

Strålningsrelaterad avvikelse – anmälan till Strålskyddsmyndigheten

Revideringar i denna version

Förlängt giltighetsdatum.

Bakgrund

Rapporteringskyldighet finns nämnt i två av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (3 kap. 16 - 19 §§ SSMFS 2018:1 och 3 kap. 10 § SSMFS 2018:5) samt 8 kap. 9 § i strålskyddsförordningen SFS 2018:506. Enligt strålskyddslagstiftningen skall oplanerade händelser (avvikelse) av betydelse ur strålskyddssynpunkt genom kontaktpersonen anmälas till Strålsäkerhetsmyndigheten snarast. Enligt strålskyddslagstiftningen ska även händelser som resulterar i onormalt stor persondos till personal vid verksamhet med joniserande strålning anmälas till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Syfte

Riktlinjen syftar till att beslut om anmälan av avvikelser till Strålskyddsmyndigheten fattas på ett enhetligt sätt för hela verksamheten med strålning.

Mål

Anmälan till SSM sker i rätt omfattning, det vill säga så att alla oplanerade händelser av betydelse från strålskyddssynpunkt anmäls.

Förutsättningar

Ansvar

Skaraborgs Sjukhus utsedda strålsäkerhetsstrateg bedömer om en strålningsrelaterad avvikelse faller under kriterier för rapportering enligt detta dokument och ska agera kontaktperson i anmälningar av dessa avvikelser till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Utförande

Akuta allvarliga händelser

Om händelsen är så allvarlig att man snabbt behöver komma i kontakt med SSM, kan man dygnet

runt larma Tjänsteman i Beredskap, TiB, vid Strålsäkerhetsmyndigheten genom att ringa 08-454 24 66 eller 112. Båda nummer går till SOS Alarm.

Kriterier för rapportering

- Händelser som pga. avsaknad av rutin lett till oavsiktlig bestrålning av arbetstagare, patienter, foster, anhöriga och allmänhet.
- Händelse där dosgräns till personal eller allmänhet har eller kunde ha överskridits.
- Om persondosmätning visar att någon arbetstagare under en månad erhållit en persondosekvivalent motsvarande
  1. en effektiv dos större än 6 mSv eller
  2. en ekvivalent dos till ögats lins större än 45 mSv eller
  3. en ekvivalent dos till extremiteter eller hud större än 150 mSv
- Oavsiktlig primärbestrålning av foster där rutin ej följts.
- Samtliga oavsiktliga bestrålningar av foster där fosterdosen uppskattats till över 20 mGy.
- Samtliga bestrålningar av foster där fosterdosen uppskattats till över 100 mGy.
- Oplanerad händelse som kräver uppföljning av exponerad person i syfte att identifiera, begränsa eller lindra skada.
- Tekniska- eller handhavandefel som bedöms vara av intresse för SSM och andra tillståndshavare.
- Händelse där strålkälla omhändertagits eller saknas.
- Händelse vid allvarligare kontamination av lokal eller personer.

- En behandling av patient där given stråldos har överskridit den planerade stråldosen med värden större än de toleransnivåer som gäller för den aktuella behandlingssituationen.
- Behandling ges till fel patient.
- Händelse av allvarigare karaktär som bedöms vara av intresse för Strålsäkerhetsmyndigheten.
- Avvikelse som kan ha gett relativt låga stråldoser till ett stort antal patienter.

Relaterad information

En anmälan till Strålsäkerhetsmyndigheten ska innehålla ett klarlagt händelseförlopp, klarlagda konsekvenser, de mest troliga bakomliggande orsakerna samt väldgrundande åtgärder för att förebygga att händelsen upprepas.

Notera att för vissa avvikelser där patient är inblandad kan det även finnas krav på anmälan till Socialstyrelsen och/eller Läkemedelsverket. Vid arbetsskada finns skyldighet att anmäla händelsen till Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan. Denna anmälningsplikt styrs av specifika regelverk.

Skaraborgs Sjukhus skall årligen följa upp alla strålningsrelaterade avvikelser både de som anmäls till SSM och de som inte anmäls. För de avvikelser som inträffar där skadan är av slumpmässig natur är det viktigt att kartlägga frekvens och utifrån denna kartläggning eventuellt vidta åtgärder.

Uppföljning, utvärdering och revision

Skaraborgs sjukhus strålsäkerhetsexpert ansvarar för uppföljning/revision av innehållet i riktlinjen.

Käll- och litteraturförteckning

Strålskyddsförordningen (SFS 2018:396)

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksam med joniserande strålning (SSMFS 2018:1)

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om medicinska exponeringar (SSMFS 2018:5)

Strålskyddslag (SFS 2018:396)

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Andreas Engström, (anden9), Sjukhusfysiker

Granskad av: Christian Göransson, (chrgo6), Verksamhetschef,
Jenny Berg, (jenbe), Verksamhetschef, Helene Sackari, (helma18),
Verksamhetschef, Cecilia Andersson, (cecan1), Verksamhetschef,
Christoffer Larsson, (chrla26), Verksamhetschef

Godkänd av: Stellan Ahlström, (steah), Sjukhusdirektör

Dokument-ID: SKAS9723-1331555881-17

Version: 7.0

Giltig från: 2025-12-03

Giltig till: 2028-01-15